AYDEDE

No. 91 — 29
Cumartesi 14 Ağustos 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Boş Yere Böbürlenmek

Kazalardan birinde D.P. Başkanının nutkundan sonra kürsüye çıkan bir ilçe C.H.P. Başkanı şöyle demiş :

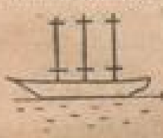

"— Bugün burada konuşabiliyorsanız size bu hürriyeti biz verdik !"

Cümlenin türkçe bakımından bozukluğunu bir tarafa bırakalım; belki o zat daha dürüst söylemiştir de gazeteye düzgün şekilde aksetmemisir. Lâkin tecrübemle bilirim ki bu gibi sözler bozuk türkçeli ağızlardan çıkar. Meşrutiyetin ilânından sonra da o âyarda cümleleri hep şive ve lehçeleri oldukça şu götüren insanlardan dinledik.

— Hürriyeti biz aldık ! Biz size verdik !

Diye başımıza kakanlar, kasabın kolu hikâyesine benzetenler onlardı. Vermeleriyle almaları da bir olmuştu ya !

"Hürriyet verilir mi? alınır mı?" davası bizde kırk yılöır halledilemedi gitti. Meşrutiyet devrinde uzun münakaşalar olduğunu biz yaş takiler pek iyi hatırlarız. Padişah taraftarları ve muhafazakârlar o hürriyetin bir hükümdar ihsanı olduğunu ileri sürerlerdi. Öbürleri küplere binerler, başlarından çıkarıp rafa koydukları (ya hürriyet, ya ölüm) yazılı keçe külâhlarının fotograflı şehadetine, hâdise ve hakikatlere dayanarak hürriyeti Padişahın elinden zorla geri aldıklarını iddia ederlerdi.

Haklı olan bunlardı. Zira II Abdülhamid gönül rızasiyle hürriyet vereceklerden değildi. Zaten öylesini tarih saz olarak kaydeder.

İşin bugünkü aldığı şekil Meşrutiyettekine pek benzemiyor. Zira hürriyeti ne kimse almış, ne de kimse vermiştir; ne bir ihtilâl olmuş, ne de herhangi anormal bir hâdise cereyan etmiştir. Sadece dünyanın bize faydalı görünen siyasi bir manzumesine katılmak ve onun idare tarzına uyulmak ihtiyacı duyulmuş, tek partiden, çok parti rejimine geçilmiştir.

Geçilmese olur muydu? Olurdu amma sünepe ve sümsük halde. Binaenaleyh hürriyeti bu defa da ne Ali vermiştir, ne Veli almıştır. Onu biz biraz Atom bombasına, biraz da uçar kalelere, yani Anglo-Sakson zaferine borçluyuz.

Yoksa bir Mihver muvaffakiyeti ne D.P.ye, ne de M.P.ye ağız açtırmak şöyle dursun, topumuzun otuz iki dişini çoktan sökmüştü !

Boş yere böbürlenmiyelim.

AYDEDE

İktidar mevkiinin gözlüğüyle bakış

— Ne mes'ut aile !

Makineye Evlâdın Gibi Bak ! Sonra da Yak !

Yeni bir icad ve işletilmesi fevkalâde mühim bir başarı imişçesine gazetelerde ve dillerde bahsi geçen malûm motörlü tren, son seferlerinin birinde bozulmuş, emekler hale gelmiş; sonra da tutuşmuş. Güç söndürmüşler ve güçbelâ Ankara garına ulaştırmışlar.

Mazotla işleyen motörlü trenler on beş sene önce Haleb – Beyrut arası sefer yapardı; ne bozulur, ne tutuşurdu. Öyle bir vakayı hatırlayan yok.

Bakım ve kullanma meselesi...

Sonra da tutar, öteye beriye vecizeler asarız : "Makineye evlâdın gibi bak !"

Evlâdımıza evlâd gibi bakmağı öğrenmedikçe evlâdı makineye misal tutmak neye yarar?

İstanbul

Hatırlatmak İsteriz

Güreşçilerimize birer ev temini için Valinin Reisliği altında birçok cemiyet ve derneklerin başkanlarından, mümessillerinden mürekkeb bir komite kurulmuş. Çok memnun olduk.

Fakat içlerinde Sigorta Şirketlerinden tek kişi yok. Neden?

Yardımla yapılacak bir ev, aynı zamanda yine yardımlı şekilde sigorta edilmemeli midir?

İkinci nokta : Güreşçilerimizin şerefini yalnız İstanbul şehri mi inhisarına aldı? yurdun öbür şehirleri, bilhassa Ankara ile İzmir bu şerefe iştirak etmediler mi?

Şeref duymakta birleşenler hizmet hususunda da elbirliği ederlerse güreşçilerimize bir şehrin değil, bir yurdun armağanını sunmuş oluruz.

Pabuç Bırakma Meselesi

Ticaret Bakanı şöyle demiş : "Artık hükûmet zoru ile kimseye para kazandırılmıyacaktır. Ticaret Bakanı olarak ben bu gibilere papuç bırakmıyacağım !" Nice zamandır bir devlet adamı ağzından bundan daha sarih, daha veciz, Çengeloğlu Tahir Paşa üslûbu sert ve kat'i söz çıkmamıştır.

Bazı Bakanlarımız tarihimizin meşhur adamları gibi konuşmağa başladılar. İnşallah onlar gibi de dediklerini yapacak kudreti gösterirler.

Bakanın sözünden şunu da anlıyoruz : Eslâfı boyuna papuç bırakmışlar ve boyuna hükûmet zoru ile şuna buna para kazandırmışlar, demek ! Geçmişe mazi, yenmişe kuzu deyip geçelim mi?

İtiraflı Bakanlık

Denizyollarının ıslahı için iki Amerikalı mütehassıs getirtilmiş. Bakan diyor ki : "Eskiden olduğu gibi bunların verecekleri rapor bir yana bırakılmıyacaktır. Bu meyanda sıra bekliyen bir hayli rapor vardır."

Gazetemiz daima söylüyor : Yeni Bakanlarımız açık konuşmaktan ve seleflerinin hatâlarını itiraftan çekinmiyorlar. Bu, büyük bir zihniyet farkına işarettir.

AKLIMDA KALANLAR

Mürekkepçi Salih Efendi

İkinci Mahmud, Ramazanlarda adım adım İstanbulu dolaşır; dükkânlara girer, oturur; gelen geçenle konuşur; çocuklarla şakalaşırdı.

Çarşıkapısında gözbebeği bir fesçisi vardı. En ziyade onun dükkânını şereflendirirdi. Fakat bir şeye sıkılırdı. Ne zaman bu dükkâna gelse yine Çarşıkapısındaki dükkânında ticaret yapan "Mürekkepçi Salih Efendi" Sultan Mahmudu gördü mü hemen esvabının önünü ilikler, elpençe divan durur, kendi dükkânının kapısının önünde mıhlanırdı. Kaç defa Padişah; bu adama; "bunu yapma!" dedi; dinlemezdi. Bunun bir sebebi vardı: Padişaha hulûs çakmak ve bundan sonra çarşı halkını muzibliklerivle yakmaktı.

Salih Efendi fazla muzib ve cefa verici bir adamdı. Yapmadığı ezâ kalmazdı. Hattâ pis pis muziblikler de yapardı: Erkencecik, herkesten evvel Çarşıkapısına koşup (affedersiniz) bastonunun ucuyla yerlerden kaldırdığı hayvanat pisliklerini anahtar deliklerine tıkıştırması, öteye beriye kalyonlar yapması gibi.

Hele bir defasında büsbütün azıtmıştı: Çarşı kapısının açılmasını beklemekle kö yapan kerli ferli bir Ermeninin boynundaki şalı usulcacık kendi boynuna dikmişti ve kapı açılır açılmaz koşan bu adamın şalı otomatikman Salih Efendinin boynuna geçmişti.

Daha tuhafı; herif telâş ile: "Aman şalım" derken Salih Efendi:

— Bu kalabalıkta şalı nerede bulacaksın? Sen de benim gibi yap. Bak: Boynuma diktim!

Diyerek yürümüştü. Yürümüştü amma bunu haber alan Sultan Mahmud Mürekkebci Salih Efendiyi bir merkebe bindirtmiş, İzmide sürdürtmüştü.

Semih Mümtaz S.

Emekli aktör

— Demek vaktiyle güzel dram oynardınız. Ya şimdi?
— Evimde oynuyorum.

Suyu Getirenle Testiyi Kıran

Şeker satışları bir hafta sonra serbest bırakılacak. Memnun olduk. Fakat iki ay süren bir şeker buhranına ve o buhran yüzünden hem hükûmete karşı hücumlara, hem fiş bastırmak gibi masraflara sebeb olanlar kimlerdir? Hangi hesabsızlık bir şeker buhranı yarattı?

Şimdi bunu araştırmak ve bu gibi idaresizliklerin tekerrürünü önlemek için mesulleri sıkıştırmak lâzım gelmez mi?

Eğer hükûmet işlerinde bir "mesulleri araştırma ve cezalandırma" yoluna gidilmezse buhranların, suiistimallerin, israfın men'ine imkân yoktur.

Yıllardır başımıza gelenler, hep "suyu getirenle testiyi kıran" ın bir tutulmasından ileri geldi!

Bugünden, dünden

Cadde Bostanı

Bu perşembe Göztepeye gidiyordum. Galata rıhtımında yandan çarklı Basra vapuru gözüme ilişti. İslim üstünde, hareket etmek üzere; Anadolu yakası iskelelerini tutacak. Gireyim şuna; deniz havası alır, etrafı seyreder, hem de yıllardır ayak basmadığım eski âşinaya binmiş olurum, dedim.

Biz yaştakiler bilirler a, üçüzdüler. Anadolu Demiryolları kumpanyası tarafından Hamburg'da yaptırılmış, Halep, Bağdat, Basra adları verilmiş, 1903 de beyaz boyalı, pırıl, pırıl, işlemeğe başlamışlardı. 11 dakikada Haydarpaşadan Köprüye varırlardı.

10 buçukta kalktık. Az gittik, uz gittik, Salistra dalyanını, zamane kalantorlarının sahilde sıralanan yepyeni, gıcır gıcır, kübik yalılarını geçtik. Vaktile, Karagöz oyunundaki Şirinin kasrına benzetilen köşk, Hasan Rami Paşanındı. İçinde az oturmuş, (Bahri Sefid Umum Filo Kumandanlığı) na tayin edilmişti. Merhum köşkünde bulunduğu seneler, kır sakalına rağmen bisiklete atlar, delikanlılar kadar zinde, havalide gezerdi. Sonra, bir aralık burasını Abdülâzizin büyük kızı Saliha Sultan kiraladıydı. Sultanın kaynı İbrahim Beyin yusûf misalliği, terbiye ve nezaketi dillerden düşmezdi.

Ötede, az ileride zift fabrikası vardı. Mütemadiyen bacasından duman salar, civarın boğmacaya yakalanan sübyanlarına oranın havasını teneffüs ettirirler, hele salgınlarda bacanın etrafı çocuklarla dolar, satıcılar üşüşür, ortalık bayram yerine dönerdi.

Dediğim tarihte sıradaki köşkler şunlardı: Serasker Kapısında İstihkâm ve İnşaat Dairesi Reisi Sanisi Avni Paşanınki; hemşiresininki; Aydın Valisi Kâmil Paşa mahdumlarından, Ziraat Bankası Müdürü Şevket Beyinki (şimdi B. Hamdullah Suphi Tanrıöver'in mülküdür); Süvari Ertuğrul alayı kumandanı Horoz Ali Paşanınki...

Horoz Ali Paşa, bir Cuma selâmlığı dönüşünde, Karaköyden geçerken, kıtaatının bandosu Namık Kemalin "Amalimiz, efkârımız ikbali vatandır) şarkısını çalıverdiği için, evinde ikamete memur edilen, senelerce menkûp yaşayan, kapıdan dışarı çıkamıyan zattır.

Bugünkü Caddebostanı plâjları, Ayten gazinosu, merhumun bahçesi aksamındandı. Mabeyinci Eğribozlu Ragıp Paşanın beride kızına yaptırdığı köşkün (varlıklı bir mühendisin uhdesindedir) ve ailesine kurduğu Şeddadi saltanın (Marmara Kulübü) yerinde yeller eserdi.

* * *

Caddebotsanına indim. İskele yeni baştan yapılıyor. O zamanlar sabah, akşam, yâni gidiş dönüş, günde iki kere, 17 numaralı Şahin vapuru uğrardı. Koy, odun kayıkları, kavun, karpuz salapuryalariyle dondolu.

Haziran yarılanınca, iskelenin en vakınına erkeklerin, üç dört yüz adım uzağına da kadınların deniz hamamı çatılırdı.

Erkeklerin salaşının açığında Münif Paşazade Celâl Beyin kotrası demirli durur, oraya kadar açılanların yüzücülüğüne pes denirdi. Hamamları işleten kelle kulaklı, kabadayı gidişatlı bir kıranta. İhvanlarını toplar, hasırlara bağdaş kurup afili afili konuşurlar, tütün kaçakçıları da yanlarından eksik olmaz.

Kaçakçıların sırtında kartal kanad ceket; ceketin altında koskoca çıkın; çıkının içinde, pembe renkte kaba kâğıtlara sarılı yüz dirhemlik, yarım okkalık tütün paketleri. Hepsi pür silâh. Koltukta omuzdan sarkıtılmış gaddari, kuşağın arkasında Karadağ tabancası; çorabın koncunda söğüt yaprağı. Kolcu bastırıverdi mi cenge alestalar.

Hiç hatırımdan çıkmaz. Muhasebat dairesi kısmı evvel reisi Sadeddin Paşanın (Sonra Müşir ve Masarifatı askeriye nazırı oldu) oğlu rahmetli Mehmed Lûtfullah, dokuz on yaşında Hünkâr çavuşu iken, bir gün topçu üniformasiyle, göğsünde 313 Yunan muharebesinin madalyası, elinde Flober tüfeği, küçücük kılıcını şakırdata şakırdata, lalasiyle beraber çıkageldi. Soyunma hücrelerinin kapı numaralarına nişan atarken, demir çengele çarpıp geri dönen bir kurşun, hamamcının yanağını kanatmaz mı? İki parmak yukarı rastlasa az kalsın gözünü kör edecekti.

* * *

Ötedeki hanımlar hamamı daha kalabalık. Müşterilere bakan Mümine Hanıma çok çocuklu kadın derlerdi.

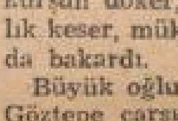

Merdivenköyüne yerleşmiş muhacirlerden. Memedekinden tut, boy boy, tam bir düzine evlâd sahibi. Çenebaz, becerikli, bilmediği yok. Deniz mevsimi başladığı veya kapandığı vakitler çamaşıra, tahtaya gider; kurşun döker, sıtma bağlar, sarılık keser, mükemmel kahve falına da bakardı.

Büyük oğlu İbiş, yâni İbrahim, Göztepe çarşısında sobacı ve tulumba tamircisi İsmail ustaya çıraklık eder; dört nalı tutturan tenteli arabalarla yarışarak hepsini geçer, istasyondan Bağdad caddesine bir solukta erişir, bugün olsa 800 metre koşuda mutlaka rekor kırardı.

Sermed Muhtar Alus

— Bir C. H. P. Başkanı demiş ki: "Hürriyeti size biz verdik!"
— Basma, gaz, şeker fişi nevind en kıt kımıt olduğuna göre doğrudur!

Horoz — Üzülme sevgilim, yumurtlayamazsan bir evlâtlık yumurta alırız!

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

Posta Müdür-ü Umumiliğim — Kalem-i Mahsus müdürünün hatırlattığı tamim — Yeni tayinler işi — Duvardan indirilen Talât Paşanın resmi — Politika cilveleri — Posta Müdüriyet-i Umumiyesinin karma karışık hali

Her ne ise menfiler, nihayet gönderilebildiler. Fakat Ahmet Emin Bey gazetesine yazmakta devam etti; bunu hatırladığıma sebep bir başmakalede benim (Şeftali bahçeleri) ismindeki hikâyemin, bir rakı hikâyesinin Anadolu ekâbir ve memurini arasında sık sık okunarak lezzetine doyulamadığından bahsetmesiydi.

İşte (Hürriyet ve İtilâf) çılar böyle adam sürerlerdi : Veda ziyaretlerine ve gazeteciliğine müsaade ederek... (Halbuki İttihat devrinde Sinoptan namı müstearla ve gayrı siyasî yazı yazmaklığım (Peyam) ın kapanmasına bir sebep teşkil etmişti.) Fakat (Hürriyet ve İtilâf) ve Ferit Paşa hükûmeti o zaman bu müsaadeleri insafından, itidal perverliğinden yapmış olsa idi takdir ederdim; fakat bütün bunlar idaresizliğinden, ne matbuata, ne Divan-ı harbe, ne de Anadoluya hâkim olamadığından ve aczinden ileri geliyordu.

İşte ben, tam bu esnada, yani ümitlerin azalıp münasebetsizliklerin çoğaldığı bir acaip zamanda hür mesleğimi terkederek devletin yüküne iştirak ediyordum. (Bereket ki hükûmetin mesuliyetinden Müdüriyet-i Umumiye unvanı beni kurtarıyordu.) Binaenaleyh Damat Ferit Paşanın : "Nasıl kabul ediyor mu" diye şaşması, velevki benim şu anlattığım esbaptan münbais olmasa dahi, pek doğru idi : Şaşılacak bir iş yapmıştım.

Asıl garibi Müdüriyet-i Umumiyeye tayinim iradesi sadir olduktan sonra fırkaya uğradığım zaman henüz hiç bir mesnet elde edemiyen bazı arkadaşlar tarafından gördüğüm oldukça soğuk muamele idi. Gerek maaş gerek nüfuz itibariyle beni küçülten bu yeni mansap, resmî bir memuriyet olduğu için, onların canını sıkmış, gıptalarını uyandırmıştı. Lâkin bir cihetten bu muameleyi haklı gördüm : Ben de fırka kararı almadan, buna lüzum görmeden, hemen habersiz, tayin olunmuştum. Fakat, dediğim gibi, artık hükûmette (Hürriyet ve İtilâf) değil, Damat Ferit Paşa vardı. İyi, kötü yaşayabilmek için fırkanın, Sadrazama mümaşat etmesi kendi menfaati icabındandı. Hepimiz mümaşata başlamıştık!

●

Posta ve Telgrafta ilk günleri neler gördüm?

Odama ilk giren, bittabı, kalem-i mahsus müdürü idi, bana bir tamim yazmak lüzumunu hatırlattı. Kâmi Bey (İstanbul mebusu merhum Kâmi Bey) mütarekeden beri kaçıncı nazıra, kaçıncı defa bunu hatırlatmıştı...

Kâmi Bey şair İsmail Safanın kardeşi idi; vaktiyle selis bir lisanla (Verter) i lisanımıza tercüme etmiş, terbiyeli, ciddi sakin bir memurdu, fakat kendisinde bir nazırı ikinci derecedeki meşguliyetlerinden kurtaracak hüsnü idare kabiliyeti yoktu; inşası ruhsuz ve hattı sevimsiz olduğundan onun kalem-i mahsus müdürlüğü doğrusu pek ruhumu okşamadı; fakat bir taraftan hem bizzat edebiyata mensubiyeti, hem de İsmail Safa ile olan kardeşliği, diğer taraftan, etliye sütlüye karşmamış bir memur olması bana hürmet hissi veriyordu.

Tamimin yazılmasını ona havale ettim ve birkaç yerine dokunup hemen imzaladım. Nezaretin Müdüriyet-i Umumiyeye kalbi keyfiyetini kabine buhranlarından müteessir olmıyarak sabit bir idareye mazhariyet maksadına atfederek memurlara kat'i bir bitaraflık tavsiyesinde bulunuyordum.

●

Mehmet Ali Bey bana kebir bir çanta derununda mahrem ve hususî bazı evrak bırakmıştı; bir aralık vakit bulunca onları gözden geçirdim: Serapa jurnaldı. Hem bir kısmı ne himmetle vücude gelmişti : İsimler siyah mürekkeple, seyyiat cedveli kırmızı ile, daha mühim yerleri çifter çizgilerle yazılıp süslenerek takdim olunan bu defterleri ve arizeleri çekmecenin bir gözüne attım; fakat, her gün yirmi tane yenisi geliyordu, nihayet göz doldu.. Artık yırtıp atmağa başladım.

Rana Beyi (Sabık mebuslardan müstakil grup reisi ve eski Tekel Bakanı) selefim istifaya sevkettikten sonra posta umuru müdüriyetine henüz kimseyi tayine vakit bulamamıştı. Heyet-i teftişiye müdüriyeti de, maliye müfettişi İrfan Bey nezaretteki vazifesine avdet ettiği cihetle, münhal idi : Bu da bir hatıradır : Posta nezareti binasına ilk defa, nasbımdan tam sekiz ay evvel girmiş ve maliye müfettişi Muhtar Beyle beraber bu İrfan Rıza Beyin odasında oturmuştum; binanın temizliği, eşyanın yeniliği pek ziyade zevkime gitmiş, koridorda rast geldiğim kadın hademelerle memurları da çok tuhaf ve eğlenceli bulmuştum.

Evvelâ yeni tayinler işini hallettim; bu hususta ne fırka hissine kapılmış, ne de iltimaslara kulak asmıştım. Tayin ettiğim memurlar idarenin mutena şahsiyetleri idi. Bütün mütareke müddetince yerlerinde durdular, hattâ içlerinden bir kısmı da badessulh Ankaraca istihdam olundular. (Böyle yaptığım iyi mi olmuş, yahut fena mı, doğrusu halâ bir fikrim yok.. Tayinlerde fırkacılık etmedikçe bazan memnun oluyorum, bazan kızıyorum !)

Bir aralık Hüdavendigâr valisinin makine başında benimle görüşmek istediğini haber vermişlerdi. Gümülcineli İsmail Bey kendine has bir kabalık ve lâubalilikle Bursadan hükûmete tavsiyelerde bulunuyor ve arkadaşlara söylemekliğimi benden rica ediyordu; Mehmet Ali Bey zamanı Bursa baş müdürünün azliyle yerine Hürriyet ve İtilâfçı bir küçük posta memurunun tayini talebinde bulunmuştu; ben geldiğim zaman her iki memurun da sicilini tetkik ettim : Ne birisi azle müstahaktı, ne diğeri terfie lâyık.. Binaenaleyh yapamıyacağımı haber verdim. "Ben de zaten tebdili fikir ettim, dedi. Baş müdür iyi bir adam imiş!"

Düşününüz ki şayed fırka ve arkadaş gayretine kapılıp da acele etse idim bu biçare bilâ sebep mahrum ve mağdur olacaktı. Bana bu iş bir ders yerine geçmişti. Bir memurun azlini talep eden Edirne valisi Salim Paşaya o hiddetle gayet dürüşt bir cevap yazarak muamelâtıma karışmaktan vazgeçmesini bildirmiştim.

Lehte tavassut edenler olursa memnuniyetle telâkki ettiğimi ve elimden geleni yaptığımı söylemek lâzım. Meselâ o zaman Ordu müfettişliğiyle Anadoluya gitmiş olan Mustafa Kemal Paşa Samsun memurlarından birisi için bana bir bir tavassutname göndermiş, sicili de tavsiyeyi teyit ettiğinden tarafımdan icabı icra olunmuştu. Şu cihetı kayıt mecburiyetindeyim : Posta umuriyle o derece meşguldüm ki Mustafa Kemal Paşanın Anadoluya azimeti meselesini âdeta işitmemiş, bu bapta bir mütalea dermeyanına vakit bulamamıştım.

— Rakı şişesi mantarının bu sefer nasılsa parçalanmadan açılması şerefine !

●

Memurlarımı siyanet merakına düşmüştüm ve işte o merak saikasiyledir ki, müahheren, Anadolu hareketi milliyesi ile aramda zıddiyet ilk önce bundan peyda olmuştu.

Bir gün nezaret aklamını gezerken beni müze dedikleri bir salona soktular; içi eski telgraf alât ve edevatı, eski pul defterleri, kitaplar ve saire ile dolu idi, temiz, fakat kıymetsiz eşya ile süslenmiş olan bu koca dairenin duvarlarında Posta ve Telgraf İdaresinin başında bulunmuş nazırlarla müdür-ü umumilerin resimleri vardı; o meyanda Talât Paşanın ağrandisman fotoğrafı asılıydı. Derhal:

— Şunu şimdi indirip atınız !

Demek selâhiyetini haiz iken yapmadım, memura sakin bir sesle dedim ki :

— Hal-i hayatta olanlara müzelerde ve sair resmî yerlerde bir mevki-i ihtiram ayırmak âdet değildir; bu zevat içinde henüz berhayat olanlar varsa resimlerini indiriniz ve bir kapalı yerde hıfzediniz !

Bittabi bu nazikâne emir, hemen icra olundu; bilmem, şimdi Talât Paşanın resmi tekrar yerine konmuş mudur? Koydularsa iyi etmişler... O artık yaşamıyor; bir gün ben de yaşamıyacağım. İsterim ki hayatta birleşemedik, bâri orada, duvarda, resimlerimiz kavgasız, husumetsiz buluşmuş olsunlar.

●

Filvaki aramıza Şükrü Beyden başlıyarak Ethem Beye, hattâ Yusuf Franko Paşaya kadar bir çok hayaller daha girecek... İlle Rıza Tevfik Bey, hiç şüphesiz, en hoş bir çehre arzedecek, orada ruhlarımız toplaşabilirse şu belâlı ömr-ü beşeri her halde aramaktan vareste kalacağız, çok eğleneceğiz zannediyorum... İnşallah müstakbel zabıtamız ervahımızdan da şüpheye düşüp de bu hafi içtimaı dağıtmak için resimlerimizi nefi etmez !

●

Kalem odalarından bazılarında kâtip veya mümeyyiz olarak bazı eski mektep arkadaşlarıma rast geldim; işte politikacılığın garip cilvelerinden biri... Eğer siyaset cambazlığına kalkmasaydım, şimdi, ben de onlar gibi yerimde saymış olacak, bu azim perendeyi atamamış bulunacaktım. Ne onlar için, ne de benim için bu hâdisede mahcubiyete düşecek bir cihet yoktu. Ben canım hayatım bahasına oraya gelmiştim; onlar ise nefislerinden fedakârlık yapmadıklarından yapamadıklarından burada kalmışlardı. Onlar bugün elân yerlerinde otururlarken benim yerimde yeller esiyor...

(Devamı var)

— Alevler içindeki eve girmiş, kaynanasını ölümden kurtarmış...
— Doğrudur, böyle zamanlarda insanlar yaptıklarını bilmezler !

Yerinde Bir İhsan

Zühd-ü takvâ ile tanınmış olan (Abdullah bin Mübarek) kendisinden sadaka istiyen bir dilenciye çıkarıp bir dirhem verdi. Maiyetinden biri para alanın mühtacinden olmadığını ileri sürerek sebep olmak üzere de "Bu makuleler kebap ve paluze yerler" deyince İbni Mübarek :

— Ya ! Ben onu ekmek ve bakla yer zannediyordum. Madem ki kebap ve paluze yiyormuş. Hakikaten bir dirhem kifayet etmez! dedi ve on dirhem daha ihsan etti!

— Devlet Denizyolları vapurlarda birinci ve ikinci mevkileri birleştirip yerlerine valnız lüks mevkiler yapacakmış.
— Ya, lüksle mücadeleye devlet de bu şekilde el attı, demek !

Kuvvet Ölçüsü

Sir Wilfred Lawson Lordlar Kamarasında içki aleyhtarlığı yapmakla maruf bir zattı. Düşmanları onun hakkında şu hikâyeyi anlatırlar :

Üniversite Bayramı gününde Talebe Birliği Reisi Lorda hitaben :

— Nizamlara aykırı olarak evinizde bir varil bira bulunduğunu haber verdiler, doğru mudur? diye sorar. O da cevab verir :

— Evet, doğrudur. Fakat mesele şu : Zayıf bünyeli olduğum için doktorlar, kuvvet alayım diye birayı tavsiye ettiler.

— Peki, bira içmekle kuvvetiniz artıyor mu?

— Şüphesiz ki artıyor. Varil eve geldiği zaman yerinden kımıldatamıyordum. Fakat çok geçmeden varili kolaylıkla odanın içinde yuvarlayabiliyorum.

Açık Arttırmıya Konmuş !

(Millet Mecmuası) ndan :
"Milli Mücadelede memur kadrosu ilk bütçenin yüzde 3.6 idi. Bu zafer kadrosudur. 1926 da Ali Fethi Bey zamanında yüzde 8 i bulduğu için Terakkiperverler ağır tenkidler yapmışlardı.
1938 de yüzde 16 yı astı.
1948 de yüzde 40.5 i buldu."
Dehşet, değil mi? Fakat yeni tedbirlerle o yüzde 40.5 in kuyruğğu olan küçücük 5 belki yekûndan düşecek.
İşte, bu minval üzere de 1999 senesinde tekrar zafer kadrosunun yüzde 3.6 rakamını bulmak mümkün olacak.
Memur kadrosunu bol keseden, daha doğrusu millet keseden arttırmak kolay, eksiltmesi güctür. Meğerse bizde memuriyetler 1938 yılındanberi açık arttırmağa konmuş !

Kırpının dedikleri

Dolasın Basmayı, Sallasın Kalçayı

Geçen gün Bakırköyünde ziyaretinde bulunduğum bir zat pamuklu kurası çekmeğe gitmişti. Döndüğü zaman sordum :

— Pamuklu kurası da nedir?

O, bu sualime cevap vereceği yerde söyleniyordu :

— Talihimiz yaver olmadı. Çektiklerim birbirine uymuyor. Üç fişten her birine ayrı birşey çıktı.

Fişlere baktım. Birinin üzerinde "3 metre basma", ötekinde "3 metre kaput bezi" sonuncusunda da "3 metre muhtelif" yazıyor. Lâkin "3 metre" kaydına rağmen her birinden adam başına 1 buçuk metre verilecekmiş.

Bir buçuk metre basmadan ne yapılabilir? Bir buçuk metre kaput bezi ise yastık kılıfından yahut mutfak paçavrasından gayrı işe yaramaz. Ev halkının bütün ümidi meselâ üç fişe de aynı cinsten bir mal, basma veya bez çıkmasında imiş. Zira 9 metresi bir araya gelirse iki çocuğa birer entari, iki yatağa birer çarşaf yapılır, tevziattan istifade imkânı bulunurmuş.

Şimdi - şayet bezleri alırlarsa - ellerinde doğru dürüst bir işe yaramıyacak olan parçalar kalacak.. Eski usul parçalı bohçaya bile gelmez !

— Nasıl çekiliyor bu kur'a?

Diye sordum. Fişler mahalle muhtarının tuttuğu bir torbanın içinde imiş; hükûmetin kendisinde fiş hakkı tanıdığı mutlu vatandaş elini bu torbaya sokuyor ve birer birer çekiyormuş. Sonra fişler üzerindeki yazıları okuyarak talihinin derecesini anlıyormuş :

— 1 basma : 1 ka
muhtelif !
Aynı cins maldan iki fiş çıkaran seviniyor, gıptalı bakışlarla teşyi olunuyormuş !
Yarabbi ! Aylarda
şekle sokulacağını gaz
kuduğumuz pamuklu
mu? Düşüne taşına
şekli mi bulmuşlar?
- Ayrıca bu basmalar
lerden pek ucuz olmad
yasada bir basma buhr
tur. Mahmutpaşa yo
pazar yerlerinde basma
Renk renk, çeşit çeşit,
çak 150 kuruştan çatır
haşır satılıyor.
Bütün bu işler hep
verişte görsünden ibar
Halka yardımı o dere
dasız, talihin cilvesine
le ve âdeta istifade ed

sokmak
ciddiye
şırmı?
zümle
sahnesini kulağımla iş
ev sahibi lâtife yapıyc
Evvelce de yazdığım
lünç, güdük yardım, f
masrafına, zahmetine
Bir buçuk metre b
nesine yarar? Ahalim
dir? Kukla mıdır? Bir
re basma neresini,
yerini örter?
Hükûmet halka den
sona ererken mayoluk
yor? Anlaşılan kadınla
Lamour modasına uyd
kekleri Tarzan gibi ge
Yahut burası Pasif
dan biridir. Ahaliye se
ter ! Dolasın beline bir
re basmayı, Havayi da
sallasın kalçayı !

...rmıya
...ş !

...ı) ndan :
...ede memur
...ın yüzde 3.6
...sudur. 1926
... zamanında
...çin Terakki-
...kidler yap-

...6 yı aştı.
...5 i buldu."
...? Fakat ye-
...zde 40.5 in
...cük 5 belki

...zere de 1999
...fer kadrosu-
...kamını bul-
...ak.
...u bol kese-
... millet kese-
... eksiltmesi
... de memuri-
...anberi açık
... !

Bir dokun...

Niçin Garipsiyoruz ?

Farkında mısınız, son zamanlarda İstanbul halkına garip bir tecessüs merakı ârız oldu. Vapura, daimi göz âşinalarından olmıyan ve kılığı kıyafeti düzgünce bir adam girdi mi, bütün gözler ona dikiliyor. Meçhul yolcuyu tepeden tırnağa kadar dikkatle süzdükten sonra istifhamkâr nazarlarla birbirlerine bakışıyorlar, boyunlar uzanıyor, ağızların kenarlarına eller siper edilip karşıdakilerin kulaklarına yaklaştırılıyor, bir fısıltıdır gidiyor.

— Fıs fıs fıs...

Öbürü hayretle kaşlarını kaldırıp salonun dört bucağında dolaştırdığı mütecessis nazarlarla o meçhul yolcuyu aradıktan sonra tekrar karşısındakine eğiliyor, fısıltılar perde perde yükseliyor, konuştukları duyulmağa başlıyor :

— Sahi mi söylüyorsun? Hiç zannetmem.

— Vallahi bilmem amma ben öyle zannediyorum. Gördüğüm resimlere çok benziyor.

— Allah Allah ! Sahiden o mu acaba?

Fısıltılarla başlıyan bu konuşmalar için yolcuların birbirlerini tanımalarına da lüzum yok. Göz âşinası olmıyan ve düzgünce kıyafetli bir adamın vapur salonuna girmesi, yedi mahalle aşırı yabancılar arasında bile dedikodu dostluğunun teessüsüne kâfi geliyor.

Gözlük camlarını oğuşturduktan sonra ceplerinden eski gazeteler veya gazetelerden kesilip saklanmış resimler çıkarıp uzun uzun tetkik edenler; kâh meçhul yolcuya, kâh fotografa bakarak arada bir benzerlik olup olmadığını araştıranlar da var.

Bazı resmi dairelerde de aynı hal göze çarpıyor. Giyimli kuşamlıca bir adamın kapıdan içeriye girmesi, masabaşındakilerde hissedilir bir telâş uyandırıyor. Bakışıyorlar, kaş, göz işaretleriyle konuşuyorlar, fırsat bulabilirlerse fısıldaşıyorlar. Yalnız, bunların bakışlarında, vapur yolcularınınki gibi mütecessis değil, mütevehhim bir ifade var.

Tramvaylarda, otobüslerde de böyle tecessüs meraklılarına sık sık rastlıyorum.

Geçen gün kalabalıkça bir tramvaya binmiştim. Zaten tenhası yok ya haspanın ! Ortada bir adamla göğüs göğüse duruyorduk. Adam bir aralık telâşla geriye doğru bir hamle yaptı, beni de yakamdan tutup kendine doğru çekti,

— Aman, bayım, biraz bu tarafa gel.

Ben şaşkın şaşkın bakarken kulağıma eğildi :

— Arkanda kim var, biliyor musun?

Dönüp baktım, irice yapılı, temiz kıyafetli, gerdanı katmerli bir adam duruyor.

Muhatabım tekrar kulağıma eğildi :

— Tanıyamadın galiba. O adam Bakandır.

— Ne Bakanı?

— Ne Bakanı olduğunu bilmiyorum. Bir Bakan işte.

— Bakan olduğunu nereden anladın?

— Geçen gün gazetelerde bir Bakan resmi görmüştüm, bu adam tıpkı ona benziyor. Zaten kalıbı, kıyafeti de gösteriyor Bakan olduğunu.

İlâhi, sayın Ulaştırma Bakanı ! Birkaç defa halk arasına girip vapura, otobüse bindi, Bakanlığına bağlı dairelerden birkaçına ansızın girip teftişler yaptı, İstanbul halkını Bakan tecessüsü merakına düşürdü.

Bu merak, bu garipseyiş, ötedenberi Bakanlığı, halktan uzaklaştırıcı bir sınıf imtiyazı ve ömür boyunca insana yâr olacak bir devlet kuşu sayanların halk üzerinde bıraktıkları tesirin tezahürüdür.

Cemal REFİK

Niçin Kaparmış

Küçük Ahmed (altı yaşında) büyük teyzesinden, hiç hoşlanmaz, bir gece teyzesi onlarda kalır, yemekten sonra Ahmed sıkıntıdan esnemeye başlar. Teyze kaşlarını çatar :

— Ahmed ben esnerken ağzımı elimle örterim, bilir misin neden?

— Tabii bilirim, takma dişlerin düşmesin diye.

...N
...leri

...llasın Kalçayı

— 1 basma ! 1 kaput bezi ! 1 muhtelif !

Aynı cins mallan iki fiş çıkaran seviniyor, gıptalı bakışlarla teşyi olunuyormuş !

Yarabbi ! Aylardanberi yeni şekle sokulacağını gazetelerde okuduğumuz pamuklu tevziatı bu mu? Düşüne taşına nihayet bu şekli mi bulmuşlar?

Ayrıca bu basmalar piyasadakilerden pek ucuz olmadığı gibi piyasada bir basma buhranı da yoktur. Mahmutpaşa yokuşunda ve pazar yerlerinde basma ibadullah! Renk renk, çeşit çeşit, salkım saçak 150 kuruştan çatır çatır, haşır haşır satılıyor.

Bütün bu işler hep dostlar alışverişte görsünden ibaret.

Halka yardımı o derece zor, faydasız, talihin cilvesine bağlı bir ha... ve âdeta istifade edilmez şekle sokmak, hükûmet ciddiyetine yaraşırmı? Fişleri gözümle görüp kur'a sahnesini kulağımla işitmeseydim ev sahibi lâtife yapıyor sanırdım.

Evvelce de yazdığım gibi bu gülünç, güdük yardım, fiş bastırma masrafına, zahmetine değmezdi.

Bir buçuk metre basma kimin ...esine yarar? Ahalimiz cüce midir? Kukla mıdır? Bir buçuk metre basma neresini, ne kadarcık yerini örter?

Hükûmet halka deniz mevsimi ...ona ererken mayoluk mu dağıtıyor? Anlaşılan kadınları Dorothy Lamour modasına uyduracak, erkekleri Tarzan gibi gezdirecek !

Yahut burası Pasifik adalarından biridir. Ahaliye setri avret yeter ! Dolasın beline bir buçuk metre basmayı, Havayi dansına uyup sallasın kalçayı !

KİRPİ

Ölü mevsimde Binbirgece masalları kitapçısı

Kurtuluş Çaresi !..

Soğuk bir gündü. Yataklı vagonun bir kompartımanında iki kadın, daima olduğu gibi, anlaşamamışlardı. Kondüktörü çağırdılar.

Kadınlardan biri :

— Pencereyi açmak istiyor, dedi, halbuki hava soğuk. Pencere açılırsa hasta olurum, ölürüm.

Bu sefer öteki atıldı :

— Ben üşümüyorum. Bilâkis terliyorum. Pencere kapalı kalırsa boğulurum.

Kondüktör ikisini de dinledikten sonra :

— Kolay efendim, dedi, pencereyi evvelâ açarsınız, biriniz ölür. Sonra kaparsınız, öbürünüz boğulur, ikiniz de kurtulursunuz.

ŞÜPHE

Olimpiyadda güreşçiler, tarihimize yakışır bir şekilde yüzümüzü ağarttılar. Çarşamba günkü gazeteler, serbest güreşte olduğu gibi, Greko - Romen müsabakalarında da pehlivanlarımızın zaferlerini müjdeliyorlar. Bu arslanlar, şanlı bayrağımızı altı defa şeref direğine çektirmişler ve 4 defa da İstiklâl marşımızı çaldırmışlar...

Bu haberleri veren gazetelerden biri diyor ki :

"Sık sık çalınan İstiklâl Marşımızı dinleyen seyircilerden biri bağırarak şöyle bir nükte yaptı : "— Biraz da başka hava dinlesek !" Ayıb değil a, şüphelendik : Bu zat, acaba Sovyet ajanı mıydı? Çünkü onlar da İstiklâl havamızı çekemiyorlar ve sık sık dırdırlanıyorlar :

— Biraz da başka hava dinlesek !

— *Şehirlilerin tek tip ekmeğine artık arpa karıştırılmıyacakmış...*

— *Vah vah ! Yine bir müddet için aramızdaki benzerlik kalkıyor, demek !*

Nikâh Dairelerinde

Karı İle Değil, Malı İle Evleniyor !

Gelin Hanımın kirada iki dükkâncığı ile dört katlı bir apartımancığı, bankada da paracıkları varmış amma miktarı belli değil. Bunları bana anlatan Hanım teyze :

— Para ile imanın kimde olduğu bilinmez. Karının malını, mülkünü, bankada da parası bulunduğunu biliyorum amma kaç bin lirası olduğunu kestiremiyorum. Gene elli binden aşağı değildir, dedi. Sordum :

— Bu mallar, paralar babasından mı kalmış?

Dudak büktü :

— Babadan olur mu a evladım? Rahmetli kocasından kaldı. Ne iş yaptığını iyi bilmiyorum amma zengin adamdı. Bu da onun yanında şey yapıyordu. Adını getiremiyorum. hani makinelerle yazı yazıyorlar ya.

— Anladım. Demek daktilo idi bu hanım.

— Evet, orada çalışıyordu. Herifi büyüledi mi, afsunladı mı, ne yaptı ise yaptı, koynuna giriverdi.

— Metresi mi oldu?

— Yok canım. Cayır cayır nikâhlar kıyıldı, çalgılı çengili düğünler oldu. evlendiler işte.

— Peki, sonra ayrıldılar mı?

— Deli misin, evlâdım? Öyle bir kocadan ayrılır mı insan? Adamcağız biraz yaşlıca idi. Galiba hastalığı da varmış. Uzatmıyalım efendim, evlendiklerinin ikinci senesine varmadan. sizlere ömür. günün birinde hücceten (füc'eten olacak) gidiverdi adamcağız. Mallar. mülkler, paralar da karıya kaldı tabii. Şimdi safasını sürüyor. Baksana şu yanındaki oğlanı ! Çiğdem gibi delikanlı. maşallah. Dul karı ile ne diye evlensin? Onun için körpe, güzel kız kıtlığı mı var? Elini sallasa ellisi, kolunu sallasa tellisi gelir. Amma ve lâkin, para da, mal. mülk de karıda.

Kulağıma eğildi :

— Yâni senin anlayacağın, oğlan karı ile değil, karının malı ile evleniyor. Gözünü açsa da malı, mülkü kendi üzerine çevirtiverse, bankanın defterini de karının elinden alsa bari.

Damad hakikaten yakışıklı bir delikanlı. Gelin hanım kısa boylu, tombalak gövdeli. çifte gerdanlı bir hâtun. Süsüne diyecek yok. Yüksek ökçeli beyaz iskarpinlerinin üzerinde biraz daha yükselebilmek için, yürürken ayaklarının ucuna basmak istiyor amma, o yusyuvarlak gövdeyi ayak parmakları nasıl çeksin ! Her adımda sendeler gibi oluyor. Damadın kolunu da hiç bırakmıyor. Kaparlar diye mi korkuyor, yoksa sendeleyip düşmemek için baston niyetine mi taşıyor, farkedemedim doğrusu.

Nikâh salonuna girmeden evvel köşeye çekildiler, Bayan çantasından aynasını çıkarıp damadın eline verdi, kendisi de pudra kutusunu açtı, delikanlı ayna tuttu, gelin hanım itina ile tuvalet tazeledi.

Nikâhtan çıktıktan sonra hanım teyze tekrar yanıma sokulup kulağıma eğildi :

— Karı çok yaman. Biraz evvel gördün ya, aynayı kocasının eline verdi de kendisi karşısına geçip yüzünü boyadı. Daha şimdiden balmumu gibi yumuşatmış oğlanı. Bu gidişle eritir de vallahi. Bu dünya böyledir işte. Altını demirin üstüne koysan, onu bile eritir.

— Nemize lâzım, dedim. Mesut olurlar inşallah.

Gürültülü âminler çekerek uzaklaştı.

Ce. Re.

Treni Kaçırmış

— Neden hapistesin?

— Treni kaçırdım da ondan !

— Tren kaçıranı hapise mi atarlar?

— Tabii ! Eğer kaçırmasaydım, şimdiye kadar hududu çoktan geçmiştim. burada olmazdım.

Fazla İhsanın Sebebi Ne İmiş ?

Fatih İstanbulu zaptedince, şairler kasideler yazıp kendisini kutladıkları günlerin birinde, Anadoludan yeni gelmiş bir saz şairi vezinsiz olan şu beyti takdim eder :

Devletli Hünkârım, sabahınız hayır olsun
Yediğin bal ile kaymak, güzergâhın çayır olsun.

Fatih şairi huzuruna çıkartır, bol bol ihsanda bulunur. Maiyetindekilerden biri :

— Efendimiz, der, bundan çok daha beliğ kasidelere daha az caize verdiğiniz halde, bu cahil herifin iki satırına neden bu kadar kıymet verdiniz?

Sultan Mehmed şu cevabı verir :

— Bunu hepsinden daha samimi bulduğum için. Çünkü adamcağız, ömründe en lezzetli yiyecek olarak bal ile kaymağı biliyor. En güzel yer olarak da çayırı... Başka bir şey görmemiş ki, bana onları lâyık görmüş !...

Nahoş Şey

— Sen ki hiç evlenmedin, bir bekârın hayatındaki en nâhoş şey nedir bize söylesene.

— (Düşünceli) Evet !... Bazan kadın, bazan da kocası.

Mesken buhranı

Piyanonun içindekiler — Artık kes, saat ona geldi, uyuyacağız !

"Collier's" den

Kadınlara Dair

İnsan 18 yaşında gördüğüne derhal vurulur, 20 yaşında sever, 30 yaşında arzu eder. 40 yaşında düşünür.

★

Kadın mevcudiyetini tek bir erkeğin saadetine medyundur.

★

Bütün büyük adamlar her ne kadar çirkin ve ihtiyar olursa olsunlar, kendilerini sevecek kadınlar bulmuşlardır.

★

Kadın : Kederin cem'i, kesenin tarhı, masrafın darbı, arkadaşların taksimidir.

★

Kadın bizi tebessümle, sözden daha kolay aldatır.

Niyagara şelâlesinde

— Bunda ne fevkalâdelik var sanki? Suyun aşağı akmadığı bir yer var mı?

"Fun Parade" den

— Gülümsediklerine bakma... Birbirleriyle kanlı bıçaklıdırlar !

"Le Herisson"dan

Doktorun da Kulağı Duymazmış

Kulağından rahatsızlık hisseden biri bir mütehassısa gider. Doktor hastasının kulağını iyice muayene ettikten sonra işitme derecesini tesbit için hastasından birkaç metre uzaklaşarak yavaşça fısıltı halinde sorar :

— Siz nerede oturuyorsunuz?

Hasta aynı şekilde ve fısıltı halinde cevab verir :

— Erenköyünde efendim.

Doktor — Anlamadım, biraz hızlı söyleyin.

Bunun üzerine doktorun kulağının kendisininkinden daha az işittiğini anlayan hasta, muayene ücretini verdikten sonra :

— Doktor Bey, buralarda başka bir kulak mütehassısı var mı?

— Neden sordunuz?.

— Hiç.. Bir kere de oraya gitsek, beraber muayene olsak, diyecektim.

Adamına Göre

Çocuk babasına sorar :

— Yüz lira çok bir para mıdır baba?.

— Belli olmaz oğlum. Ben kazanırken çok paradır amma, annen çarşıya gittiği zaman pek fazla bir para sayılmaz.

Sonuncu Cild

Eskiden İspanya Krallarından birinin çok fakir bir teğmeni varmış. Haysiyetine dokunmadan paraca yardım etmek istemiş, kitap şeklinde bir kutunun içine, bin pezeta koyup göndermiş.

Birkaç ay sonra Kral teğmene rastlar.

— Gönderdiğim kitap hoşunuza gitti mi? diye sorar.

— Kralım, kitabınız çok enteresandı, hattâ ikinci cildin çıkmasını sabırsızlıkla bekliyorum.

Kral gülümser ve birkaç gün sonra teğmene yine tıpkı birincisi gibi içi para dolu kitap şeklindeki kutuyu gönderir. Yalnız üstüne şunu yazar :

"İkinci ve sonuncu cilt"

İnşaat skandalları

— Keşif yaptık: Yüz bin liraya çıkacaktı, şimdi on milyon lâzım, ne yapsak diye düşünüyoruz?

— Bir de darphane yaptırmağı düşünseniz!

Yankesiciden Önce

Adamın biri arkadaşına:

— Biraz evvel eğer karım olmasaydı, bir yankesiciye kurban gidiyordum.

— Karın mı kurtardı?

— Evet, ceplerimi daha evvel boşaltmış.

Tek Bilet

— Karıcığım tabii eski elbisenle konsere gidemezsin.

— Gidemem elbette!

— Ben de onun için bir tane bilet aldım.

Heyecandan Telâşla Olmuş

— Alevler içindeki eve girdi ve kaynanasını kurtardı.

— Evet böyle zamanlarda insanlar yaptıklarını pek bilemezler.

Geviş Getirmek

Babası ile oğlu kırda gezerlerken çocuk geviş getiren bir ineği göstererek:

— Baba, der, bak inek sakız çiğniyor.

— Sakız çiğnemiyor oğlum, geviş getiriyor.

İki gece sonra evde otururlarken çocuğun annesi sakız çiğnemeğe başlar.

Çocuk ellerini çırparak:

— Bak baba, annem geviş getiriyor!

— Affedersiniz Bay direktör, üçüncü daktilo nereye oturacak?!

"Fransız karikatürü"

Dikiş Parası!

Ölen babasının yerine geçen Acem Hanlarından biri Terzibaşıyı çağırmış, bir kaftan biçtirmiş. Kaftanı dikip getirince dikiş parasını sormuş. Terzibaşı:

— Merhum pederiniz her kaftan diktirişinde eski kaftan ile bir de at verirdi. Artık siz, şanınıza ne düşerse onu verin.. deyince Han:

— Hele, demiş, şu diktiğin kaftanı al git. İş ata kalsın!

Öküz Resminin Mânası

İki İngiliz seyyahı İspanyada bir lokantaya girerler. Güzel birer biftek yemek istediklerini garsona anlatmak için epeyce uğraşırlar, fakat nafile...

Nihayet seyyahlardan biri bir kâğıt parçasının üstüne boynuzlu bir öküz resmi yapar ve arkadaşına:

— Bak görürsün, şimdi anlayacak, der.

Garson anlamış görünerek gider; yarım saat, bir saat geçer, bifteklerden haber yok.

İngilizlerin açlıktan gözleri kararmıya başlar. Nihayet garson, kan ter içinde, fakat çok zor bir iş başarmış adamlara mahsus memnun bir çehreyle ağzı kulaklarında, seyyahlara iki boğa güreşi bileti uzatır!

Pasifik kazazedeleri

— Bugün hayatımın en güzel çiçekklerini gördüm!

"Ecnebi karikatürü"

KISA HİKAYE

Asrî Hayat

Evvelki gün bir şeytan geldi, kalk dedi, seni bu akşam bir eğlentiye götüreyim, gözün, gönlün açılsın, biraz da o hayatı gör, biraz da o zevki sür!

Ben gitmemek için ısrar ederken şeytan ikileşti. Ve biri sağdan, diğeri soldan koluma girdiler, beni yakalayınca zorla sürüklemeğe başladılar.

İstanbulun mutena bir yerinde yüksek, kârgir, şatafatlı bir bina.. Yolda yanımıza takılan dördüncü ile ben bir kenarda durduk, şeytanlar yanaştılar, kapıyı çaldılar. Hemen açıldı. Ve ufak bir fısıltıdan sonra bize buyurun! dediler. Kesik saçlı bir hizmetçi kız önümüze düştü, ikinci kata çıktık: Rakı, balık, pastırma ile karışık, keskin lâvanta kokulu loşça bir odaya girdik. Arkadaşlar soyunup dökünürken ben de şöyle bir köşeye iğreti ilişiverdim. Müteakıben genç bir hanım geldi, birer birer ellerimizi sıktı. Arkadaşlar beni Hanımefendiye takdim edecek oldular. O, gülerek:

— A, dedi, Beyi tanırım, hem gayet iyi tanırım. Tabii kendileri de bendenizi tanırlar!.

Dikkat ettim, hiç gördüğüm bir sima değildi.

— Nereden tanıyorsunuz beni efendim? Ben sizi tanıyamadım. Benzetmiş olmıyasınız?

— İyi düşününüz hele!

İyi düşündüm, tekrar alıcı gözüyle süzdüm bir türlü çıkaramadım.

— Maatteessüf tanıyamadım efendim!

— İsminiz (....) değil mi?

— Evet!

— (....) den mütekaid değil misiniz?

— Ta kendisi...

— O halde!

— Rica ederim, siz kendinizi bildiriniz de meraktan kurtulayım!

— (....) Beyi tanır mısınız?

— Maşallah, tanımaz olur muyum, hattâ iyi ahbabımdır.

— Onun kerimesini tanımaz mısınız?

— Küçükken tanırdım, çarşafa girdikten sonra unuttum.

— İsmi nedir bakayım!

— Ay siz (M...) Hanım mısınız?

— Ta kendisi.

Kapı vuruldu, içeri esmer, narin, ince kaşlı, mahzun tavırlı, mahmur bakışlı, on sekiz yaşlarında bir hanım daha girdi. Ezilip büzülerek o da ellerimizi sıkıp bir kenara oturdu.

— Efendim refikam (H...) Hanım... Kendileri buraya yeni geldiler. Henüz sıkılıyorlar. Sonra bizi ona ayrı, ayrı takdime başladı. Bana sıra gelince:

— Bilmem, dedi (....) Beyi takdime hacet var mı? Tanırsın zannederim!

Yeni gelen hanım, eğilip yüzüme baktıktan sonra sıkılgan bir tebessümle:

— A... (....) Bey! Safa geldiniz!

— Safa bulduk amma, ben sizi de tanıyamadım.

Öteki atıldı:

— Rica ederim, doğru söyleyin, bunadınız mı, yoksa mahsus mu yapıyorsunuz?

— Vallahi tanıyamadım!

— Bastonlu (...) Efendiyi tanımıyor musunuz?

— Ey!

— Geçen akşam, siz zeytinlikte piyasa ederken.. (yine gülerler)

— Ne gülüyorsunuz canım?

— Siz iki arkadaş zeytinlikte gezerken, hani önünüz sıra giden hanımlara birkaç çapkın sataştılar da siz müdahale ettinizdi.

— Evet!

— Kimdi o hanımlar?

— Ben tanımıyorum, arkadaşım tanıdı, bizim mahalleli imiş, biri bastonlu (...) Efendinin zevcesi imiş.

— İşte ayol, o hanım bu. Yanındaki de bizim hemşire imiş!...

Üçüncü olarak elinde rakı tepsisi ile bir yaşlı hanım geldi. Fakat bu ötekiler gibi ellerimizi sıkmadı, eski usul yerden bir temenna edip tepsiyi masanın üzerine koydu ve ayrı ayrı hepimize:

— Safa geldiniz evlâtlarım! diyip elpençe duvara yaslandı. O zaman (M....) Hanım beni göstererek:

— Anne, dedi, bak bu beyi tanıyor musun?

Kadıncağız eğilip yüzüme baktıktan sonra:

— Ay, evliya! Sen de mi? Seni de mi baştan çıkardılar? İlâhi anacığın duymasın, yüreğine iner.

Ben taaccüble:

— Bu hanımı da lûtfen tanıtır mısınız?

— Ay tanımadın mı?

— Yoo!

(M....) Hanım gülerek:

— Bizim valde!

★

İlk kadehler tokuşturulurken kalktım:

— Nereye?

— Biraz daha oturursam belki sizin pederle de karşılaşırız, sonra azim mahcubiyet olur. Müsaadenizle ben gideyim, siz muhabbetinize bakın!...

Osman CEMAL

Periskopu unutmus

— Kocam mı? Ondan korkum yok, tahtelbahirde çalışıyor!

MUSİKİ MECMUASI

Sanatkâr Bayan LâikaKarabey tarafından neşredilmekte olan bu pek mühim derginin 6 ıncı sayısı gayet ... yazılar ve kıymetli ...larla çıktı. Musiki zevkine sahip bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Büyük bir ihtisas ve gayret eseri olan (Musiki Mecmuası) memleketimiz için, bir kazanç ve başarıdır

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5 Lira
»	Memleket dışı	12 »
1 Senelik	Memleket içi	14 »
»	Memleket dışı	21 »

Ben Duymadıktan Sonra...

(Diyojen) e dostları bir gün sordular:

— Sen ölürsen nereye gömelim?

Diyojen:

— Şu dağın eteğine atınız! cevabını verdi.

— Nasıl olur? Cesedini kurtlar, kuşlar yer.. dediler.

— Sopamı yanıma koyunuz! dedi.

— Sen duymazsın ki sopa ile müdafaa edesin..

Demeleri üzerine Diyojen şöyle mukabele etti:

— Ben duymadıktan sonra ne olursa olsun!

İbadet

Eyüp Sultan Askeri Rüşdiyesi ulûmu diniye muallimi Hacı Hâfız Ahmed Saim Efendi bir gün, Eyüb iskelesindeki kahvede oturuyordu. Birinin denize düştüğünü gördü. Hemen cübbesini, sarığını çıkardı, denize atladı, yüzme bilmiyen, boğulmak üzere olan biçarevi kurtardı.

Bu insani hareketten pek çok memnun ve müteşekkir kalan Bohoraçi, Hacı Efendiyi Hasköydeki evine davet etti. O akşam izzet ve ikramdan sonra kendisini gece yatısına alıkoydu.

Hacı Efendi, tam uykuya dalacağı sırada yan taraftaki cumba penceresinin şiddetle açıldığını duydu ve korkuyla yerinden fırladı. Görünürlerde bir şey yoktu. Tekrar yatağa girdi. Tam dalacağı sırada... bir gümbürtü daha.. Tekrar ayağa fırladı. Bu hal, sabaha kadar devam etti.

Kahvaltı ederlerken Hacı Hâfız, hâdiseyi Bohoraçiye anlattı, o gülerek:

— Hâ, dedi. Anladım. Bizim valde yine ibadet etmiş...

— Aman Bohoraçi, böyle ibadet olur mu?

— Olur Hacı Efendi, olur. Bizim dinde müslümana eziyet büyük ibadettir de!..

Almanyada iki Mark çarpışıyor

"Die Weltwoche" den

O, Karşı Duvarın

Bir odada iki adam, birisi ayakta, elinde çekiç duvara çivi çakmıya uğraşıyor, yalnız çiviyi ters tutmuş, (yani başlı tarafını duvara dayamış) tabiî çiviyi bir türlü çakamıyor. Oturup sükûnetle bu hali seyreden öteki adam:

— Boşuna uğraşma! Çiviyi çakamazsın!. dedi.

— Neden?

— Elindeki çivi karşısındaki duvarın da ondan.

— En çok niye seviniyorum biliyor musun?

— ......

— Şu harp sayesinde bayram topu atmaktan kurtulduk.

EVİNE GEÇ GELEN BAY

Eğer beraberinde bir güzel kadın getirmeseydi hali harabdı...

Hanımeli'nin yaz ve deniz ilâvesi. Her erkeğin evine götürdüğü zaman karısını memnun eden tek güzel kadındır.

72 renkli, resimli sayfa 50 kuruştur.

İstanbul T A N Matbaası

Sebebi Var

Parisin maruf musiki münekkidlerinden Dubois her gün tiyatrolardan, resitallerden davetnameler alır. Çok defa hepsine yetişemediğinden bir kısım davetnameleri, müziğe bayılan dostu Exargot'ya verirdi.

Bir sabah Dubois yolda dostuna rastgelir ve:

— Opera için iki kartım var. Ne dersin, ister misin?.

— Azizim Dubois bunu sormağa ne hacet. Kart hangi akşam için?

— Çarşamba akşamı.

— Vah, ne yazık. Maalesef çarşamba akşamı Laffite'in resitaline gideceğim.

Bir hafta sonra Dubois yine Exargot'ya rastgelir.

— İyi ki seni gördüm, der. Milli orkestra konseri için iki davetnamem var.

Exargot:

— Sen, çok iyi bir arkadaşsın. Cevabını verir.

— Konser ne zaman?

— Cumartesi.

— Hay Allah belâsını versin, cumartesi gidemem. Laffite Lirique'de şarkı okuyacak.

Öbür hafta iki arkadaş yine yolda birbirine rastlarlar.

Dubois, Exargot'ya:

— Talihin var, der. Şimdi "Madam Butterfly" için iki bilet verdiler.

Exargot biletleri alır, tarihine bir göz gezdirir. Canı sıkılır.

— Temsil yarın içinmiş. Halbu ki yarın Laffite'in resitali var.

Dubois:

— Canım, der, bu Lafitte aklını aldı galiba! Ne zaman şarkı söylese gidip dinliyorsun.

Exargot cevaben:

— Ben ha! Azizim, ben hiçbir zaman gidip de dinlemem.

— Şu halde... Anlayamıyorum.

— Canım, anlaşılmıyacak ne var! Lafitte konser verdiği zaman karısı evde yalnız kalır da ondan.

SAĞLAR UYUZ SABUNU

En yeni, tatbiki kolay, eşsiz tesirli, deriyi zedelemeyen, ucuz, 24 saatte şifalandırır uyuz ilâcıdır. Reçeteli, reçetesiz ruhsatlıdır; arayınız.

Ultramin

DİŞ KREMİ

Dişleri çürümekten korur

Az miktarı
Çok köpürür

Dişlerinizi temizler,
Sizi ferahlandırır.

BANTAM
SUPER-THIN

4 m/m TRAŞ BIÇAKLARI
Amerikan sanayiinin bir şaheseridir.
Genel deposu:
Sirkeci Kayseri Han No. 4
M. İhsan Sıtkı

Sahibi: F. SARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer:
Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı yer: TAN Matbaası